

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VI me, 1480

Tertia pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

supnālī dūerfionis grā. Eze. 1. dicit. qd facies eoz et pēne eoz
rū extēte erāt desup qz nō ad inferiōra adūsi. sed ad supiōra dū
si sūt. ideo dūenit eis illd. Mat. 3. Ecce angeli accesserūt et mī
strabāt ei. Tercius accessus ē clare contemplationis. cū em cogno
scūt creaturā in p̄p̄a natura. aut circa illā aliqd exhibet miste
riū. ex h vident ab īterna luce recedere. sed cū eadē in verbo diui
nitatē cognoscūt. tūc a vesp̄tina cognitione. cognitione matu
rina accēdūt ad dñm. de quo iob. 1. quadā die venerūt filij dei
vt assisterēt corā dño. dies ē claritas contemplationis. sed nō cū
in contemplatione assisūt angeli corā dño. sed in ea solū que co
gnoscūt res in verbo. nō tñ dicunt res sic cognoscere in seipsis
qn sp̄ eas in verbo cognoscāt. vt dicit aug. 4. sup gen. ad lraz
et iō contemplatione veritatē sp̄ accēdūt. Quartus accessus ē in
time dilectionis. amor em amantē transfert in amatū. et qz di
ligūt deū etiā plus q̄ seipsos. iō magis ad deū accēdūt. et illi sūt
p̄p̄m quiores q̄ sibiipsis. Gre. 5. mo. 35. Natura angelica eo sp̄
lo qd creatura ē in semetipsa vicissitudinē mutabilitatis habet.
quā videlz mutabilitatē vīnat. p hoc qd ei qui sp̄ idē est vīcūlis
amoris illigat. Tercio cū dicit. ad eū. huius p̄p̄mitatē termi
nus exprimit. Ad eū em accēdūt qui ē bon9 oīs boni. finis oīs
appetitū. terminus oīs motus. quies oīs laboris. p̄mīū oīs vī
tutē. sufficientia oīs defectus. et vt breuī vīcūla clūdā. qui ē
oīa in oībo in quē desiderāt angeli p̄spicere etc.

Tercia pars.

¶

Erdo iuxta diūsitatē meritoz distinguit premiū ani
maz sanctaz. cū dicit. Beati paups sp̄s. Vbi cū de
randū primo. qz cō premiū cūctis iustis beatitudo ē
quā diffiniuit boe. 3. de dō. dīcēs. qd ē status oīm bo
nozz aggregatione p̄fectus. Statū dicit rōe stabilitatē et p̄ma
nitē. p̄fectū dicit rōe durationis. et idēficiētie oīm bonoz ag
gregatione. dicit rōe inseparabilitatē et dūemētie. hui9 em mū
ti bona. beatificare nō p̄nt. qz nullū de se p̄fectū est. sed deficiēs
nec aggregat sibi aliū bonū. et vltim9 nō est stabile et p̄manēs
et hoc ē videre in his q̄ appetūt hoīes in quib9 p̄p̄ia dūenerūt
ponere beatitudinē et hec sūt. diuicie. honores. p̄tates. gloria.
voluptates. fortitudo. decor. et sanitas. oñdit aut boe. nihil ho
rū facere hoīem felicē. Primo quidē longe sūt diuicie a vera bea
titudine q̄ subeipi p̄nt hñti. Itē si honore cupis su p̄plicab danti
et qui p̄rare ceteros honore cupis p̄scendi humilitate vilescēs.
Aliā rationē aristo. assignat. d. qd honore ē bonū honorantē nō
honorati. beatitudo vero ē bonū felicē. Itē si potentia desideras.

Sermo

subiectoꝝ obnoxius picul subiacet. Itē si gloriā queris p aspā
queq; distractus securus ēē desistes. Itē voluptates quis credat
beatū facere. s. vilissime ac fragilissime rei corpis seruū cōstituāt.
Itē qm facile fortitudo et decō et sanitas tollunt. cōstat qm p h
nō sumus felices. Illō igit bonū in q hēc oīa aggregata sūt san-
ctoꝝ aīas facit ēē beatas. q ipsū est sumū bonū q videre q ama-
re beatū cōstituit. vñ amb. 1. de of. Sāc sc̃ptura beatitudinē cōsti-
tuit in cōgnitione dei. et fructu bone opationis. fructus aut a
fruitione nomē accepit. frui vero ē amore mīxerere alicui rei pp̃t
seipsā. vt dicit aug. hēc igit beatitudo ē cōis oībo sanctis aīabo
S3 spūalia p̃mīa distinguunt nouē beatitudinibꝝ iuxta diūsitā-
tē meritoꝝ. Et p̃mo tangit premiū apli meriti. meritū quidē
signat in eo q dicit: paups spū: id ē h̃m aug. hūiles spū non
hūtes inflante spūm. multi quidē vident hūiles extērius. quoz
iteriora plena sūt dolo. sic dicit ecclē. 19. sed hūilitatē spūs ipse
attendit qui ē ponderator spūum. vel paups spū. hūiles atē
ptores mūdi. abdicātes tpalia volūtate spūali diffidētes de su-
is viribꝝ. vel aliter paups spū intelligunt. qui pfecte rebo secula-
ribꝝ abrenūciāt. non tm̃ vsu. sed etiā affectu et desiderio. quoz
spūs paup ē nihil cupiens. sic paupes spū gloriofi fuerūt apli
hūiles abrenūciātes diuiciis. de quibꝝ duobꝝ p̃nceps aploꝝ xp̃o
pposuit q̃stionē. Mat. 19. Ecce nos relinqmꝝ oīa abrenūciātes
diuiciis et secuti sumꝝ te. hūilr abrenūciātes hōibꝝ. Quid g̃ erit
nob. iō huiꝝ meriti p̃mīū explicat. beati sūt tales beatitudine
cōtēnti. sed beatitudo spūal huiꝝ meriti t̃git: qm ipsoꝝ ē reg-
nū celoꝝ: Ber. paupibꝝ parit et martiribꝝ regnū celoꝝ p̃mit-
tit qz p paup̃tate quidē em̃t. sed in passione p xp̃o absq; oī di-
latione p̃cipit. paup̃tati regnū. hūilitati celū debet. igit paupi
bꝝ spū dat p mercede regnū celoꝝ. Isti sūt apli q sub impatore
xp̃o reges sūt ali. de quibꝝ isa. 50. Ambulabūt gentes in splen-
dore cētus tui. et l3 regnū celoꝝ cūctis deī beat. nō tm̃ est oīm
sed eoz q abrenūciatione p̃ntiū ipsū acq̃suerūt. quibꝝ dicit. se-
debitis sup sedē dē. ¶ Sequit beatitudo patriarchaz veteris
testi. quoz tangit meritū: mites: fuerūt sancti p̃res et benigni
qñq; potētes ēēnt et mag̃ auctoritate. ex quibꝝ abraā mitis fuit
remittēdo iniurias ablātē vxoris. fugiens lites exortas pastoꝝ.
Isaac vero in dānis illatis tenuit mansuetudinē. Jacob in p̃se-
cutione f̃ris et fraudibꝝ labā nō est pturbatus. Ioseph tātē fu-
it māfuetudis. vt lacrimas effuderit p f̃ris inimic. Moises su-
per oīs hōies q morabant in terra fuit mitissimus. sic dicit nū.
12. Samuel p salutē se cōtēntiū exorauit. Dauid aut planxit

morte inimici. Isti sancti patres q̄ mansuetudine ceteros p̄cellerūt.
 beati s̄. nō sōi beatitudie. sed singl̄r: qm̄ ipsi possidebūt terrā:
 duplex vero terra est q̄ istis possidēda p̄mittit̄. vna celestis fir-
 ma et fertil̄. fluens lac et mel. de qua ps̄. portio mea sit in terra
 viuētū. Altera terra ē pp̄rie corporat̄. de qua iob. 4. Dabi-
 tāt dom⁹ luteas et terrenū habēt fundamentū. sanctis vero pa-
 triarchis qm̄ terra fertilitatis p̄missa fuit. nec data ē in p̄nti. id
 dabit in futuro possidēda. corpus etiā pp̄riū possidebūt dū ple-
 no iure dñabunt eadē. q̄ dū viuim⁹ p̄m peccatū subiciūt. iob. 9.
 Terra data ē in manu ip̄y. sed tē verificabit illō isa. 6. Nō audi-
 et vltra iniquitas in terra tua. lz aut̄ et aliis iustis tradat ista be-
 atitudo. soli tñ patriarche hui⁹ rei p̄mi sūt possessores. a quib⁹
 iure hereditario tñsferē hereditas. eccle. 44. Cū semie eoz p̄ma-
 net bona hereditas. et isa. 6. Dñs iusti in p̄petuū hereditabūt ter-
 ram. ¶ Sequit̄ tertia beatitudo q̄ est penitentiū. cuius beati-
 tudinis tangit meritū: qui lugēt: Quidā plangūt p̄ dāno t̄pa-
 lū. quoz luctus nō est meritorius. sed culpabil̄ est iniciū luctus
 et̄m. eccle. 12. Ibit hō in domū eternitat̄ sue et circuibūt in via
 plāgentes. qui vero irriguū sup̄ius hñtes grām lacrimaz p̄ cō-
 missis delictis. et p̄ dilatione sup̄ne patrie illi merent̄. peccato-
 res em̄ ad luctū p̄nie inducunt̄. iere. 9. Deducāt oculi vestri la-
 crimas. et palpebre vestre defluāt aquis. et docet filias vestras
 lamentū. ascēdit mors p̄ fenestras nostras. ingressa ē domus no-
 stras. hui⁹ plan⁹ subiungit̄ premiū: beati em̄ tales sūt: qm̄
 ipsi solabunt̄: ps̄. p̄m multitudinē do. me. x̄c. Jo. 16. Plorabi-
 tis et flebitis vos x̄c. erit em̄ tē penitentiū solationis gaudiū.
 p̄moq; p̄ lacrimas q̄ prius erāt inimici. aspiciēt se factos ami-
 cos familiares dei. Secūdo q; dolori culpe succedet gaudiū glo-
 rie. t̄cio q; p̄ lacrimas videbūt qm̄tū dñationis piculū euase-
 rint. id̄ absterget deus omnē lacrimā ab ocul̄ sanctoz. felices sūt
 iste lacrimas quas man⁹ diuina absterget. ¶ Sequit̄ quarta
 beatitudo que ē p̄phetaz quoz tangit meritū: qui esuriūt et si-
 tiūt iusticiā: h̄ iusticia xp̄i est. sic dicit̄. 1. cor. 1. q̄ fact⁹ ē nob̄ sa-
 pia et iusticia. p̄dita em̄ erat iusticia peccante hoīe. sed ipse x̄ p̄
 nō b̄ iusticia factus ē. h̄ac desiderātes sancti p̄phete dicunt̄ esurisse
 et sitisse. h̄ac sic esuriebat daniel. d. Panē desiderabile nō comē-
 di. hanc sitiebat dauid. d. Sitiuit aia mea x̄c. huic aut̄ desiderio
 succēssit saturitat̄ beatitudo. tales em̄ sūt: beati qm̄ ipsi satura-
 bunt̄: In degustatione em̄ hui⁹ iusticie totus aius sariat̄. ps̄. sa-
 ciabor cū ap̄. glo. tua. vñ moy. et elias aliq̄d hui⁹ tibi gustan-
 tes. xl. dieb⁹ et noctib⁹ obliuī sūt cibū corpālē māducare. Sequit̄
 quinta beatitudo eoz qui cōi noīe asselesores dicunt̄. que p̄ me

Sermo

ritu ē. qz sūt: mīcorde: dederūt ei manū et os mīe opibz. ipsi soli sūt quoꝝ opa de9 laudabit ī iudicio. sic legit mar. 25. p̄s. Josūdu: hō qui miseret ē. taliū merces subiūgit: beati qm̄ ipsi mīam asēqnt: id em̄ q̄ acquirūt alicui vita et̄na. ipsa mīa ē largitoris q̄ pp̄ie acq̄rit mīa pmerentē bar. 5. adducit dñs isrl cū iocūditate et luie maiestati sue. cū mīa et iusticia q̄ est etiā ī ipso. de hīs vīrg. h̄ sūt om̄s q̄ sui meōres alios facē merendo. Sequit̄ sexta beatitudo. q̄ est vīrginū. quoꝝ ē regina vīrgo vīrginū. hōꝝ meritū est. qz dicunt: mūdo corde: mundū cor ē. q̄ nulla polluit carnis voluptas. tob. 3. nunq̄ cupiui vīz. et mundaz seruavi aiām meā ab oī cupia. hūc mūdici debet purior quedā et illustrior visio dei. de qua subdit: beati sūt tales: qm̄ ipsi deū videbūt: om̄s quidē sādū deū vidēt. sed puritas cordis vīrginū h̄ meret. vt quodā p̄uilegio singlri deū p̄spiciat9 intu eant. vñ attingit q̄ exurgūt ī laudē quandā deitātē q̄ illis sol est nō. apoc. 14. cantabūt canticū nouū an̄ sedē dei. et nō poterat dicere canticū illd. nisi illi q̄ cū mulieribz nō sūt cōiūnati ē. Q. Sequit̄ beatitudo septia. q̄ est p̄stici a platōꝝ ecclie q̄ rōe meriti appellant: pacifici: ipsi em̄ etiā iniuriati exhibēt se pacificos subdit. et circa pacē ecclie p̄pue iussit aseruatā. iob. 25. q̄ facit concordia ī sublimibz suis. qz platō 13 sublimes ī suscep̄tis iuriis facit concordēs. p̄s. rogate q̄ ad pacē sūt isrlm. hōꝝ subiūgit p̄mū: beati qm̄ filij dei vocabunt: nihil amabili9. nihil cari9. nihil hōzabili9. et nobili9 filiis dei. et recte tale p̄mū tali merito auenit. qz nihil ē deo odibili9 audore litis et discordie. vñ dñs est nihil ibi ē cari9 filiis q̄ sūt pacē audores. et doctores. p̄s. ego dixi dy essis ē. decs appellat platō. qz ī iudicis a rectores. qui etiā ex hoc potissime diuini hoīes sūt. qz pacifici et iō filij excelsi om̄s. Sequit̄ octaua b̄ritudo. q̄ martiribz auenit. quoꝝ tangit meritū: qui p̄secutionē patiunt. hōꝝ meritū. extrinseco describit. s. ex materia. vel ex re q̄ est p̄secutio ī rebo. ī p̄p̄inquis. ī p̄sona. secūdo describit meritū ex virtute patie. cū dicit patiunt. nō resiliētes. nō obin̄gātes. sed fortit̄ tollerātes vñ illd. Cedunt gladijs more bidentū nō murm̄ resonat. nec q̄rimonia. sed corde taato mēs bñ ascia aseruat patiam. secūdo describit meritū ex cā: p̄pter iusticiā: nō quidē patiunt martires tanq̄ fures aut hoīcides. sed p̄pter iusticiā fidei. et iusticiā vite. et. 4. p̄ iusticia agonizare. p̄ aīa tua. et vsq̄ ad mortē certa p̄ iusticia. et de9 expugnabit p̄ te inimicos. ber. qd̄ sibi vult q̄ eadez p̄missio facta ē martiribz et paupibz. nisi qz vere martirij gen9 vera paupertas ē. hōꝝ vero p̄mū subiūgit: b̄ti qm̄ ipsoꝝ ē regnū gloꝝ: merito palā gloꝝ regnū h̄nt. q̄ p̄ iusticia ipsi9 regnū

pugnauerūt. de quibz vīrg. h. manēt ob pīaz pugnādo vult
nera passi. i. mltitudo eoz fm semisū. Sz aditendū qđ idē regimū
supi9 attributū ē merito aplīco. ex qđ dat intelligi aplos et mar
tires eiusdē ēē pīmū. lz illd diūsimode asēqnt. aplīs em debet qđ
remīcauerūt cūdis mūdānis. martīrībz vero. qđ etiā abnegauē
rūt seipsoz. R. Sequit nona beatitudo que doctoꝝ ē. de qđo
vīrg. h. sūt pīj vates et pīxbe digna locuti. qđz describit meritū
pīpūū. dnt aut veritatē pīdicare. qđ triplex ē. s. iusticie. doctrine.
et vite. qđ veritatē et si repugnat hoīes. nllaten9 tñ dnt obmit
tē. vñ dic. bñ eritis cū maledixerint vob hoīes: blasphemātes
.s. et mala impcantes pīp veritatē iusticie denūciatā. Amos. 5.
odio habuerūt corripientē in porta et loqntē pfecte abhoīati sē
h. nihil ad doctozes de huiusmodi maledictionibz. dic em ps.
malebndict illi et tu bñdices: et psecuti vos fuerint: pīp verita
tē fidei et doctrine. sic quidā heretici psecuti sūt fideles doctozes.
et dixerint oē malū adūsū voꝝ. pīp veritatē vite. vītā doctoꝝ in
famātes falso. vñ subdit: mētiētes: sic de xpo dēm ē. ecce hō ve
rax et potator: publicanoꝝ et pccōꝝ amīc9: pīp me: ecce cā qre
supdca hnt meritū. qđ pīp xpm h. tollerāt. ps. pīp te sustinui. itē
hui9 vero meriti duplicē tāgit bñtudinē. vñā in spe. alterā in re
de pīma dic: gaudete: interī9: et exultate: exteri9: in illa die: lz
adūsitas noī. pspitas vero diei ppet. tñ felicitas sēli poti9 no
cū. adūsitas vero diei assilat. qm pspitas mōi obnubilat mentē
et ad noīē deduat ppetuā. Sz eā adūsitas sēli pīp xpm tollera
ta dies ē. qđ veratio dat intellectū. et ad lucē pducit eīnitatis.
Secda bñtudo ē rei. de qđ subdit: qm merces vīra copiosa ē in cel
si merces g. iusta. si vīra g. pīria. si copiosa g. pleā bonitate. si in
cel g. secura eīnitate. Illa bñtudo iusticiā hz mercedis. mat. 28.
voca oparios et redde ill mercedē suā. isa. 62. ecce merces ei9 cū
eo. a op9 illi9 corā illo. Itē h. solū bonū ē scōꝝ qđ nō ab ill au
ferre poterat. h. merces copiose bonitatis ē. cui nullū bonū defic
tū oē malū abē. gen. 15. ego pīctoz tu9 et merces tua mag mī
mis. h. merces seure sublimitatis ē. vbi n. erugo n. timea demo
līt. at nec fures effodiūt nec furant. Rogemus g. deū itē.

In die animaz. pīma ps sermonis. lxxiii

Agne qđ dat mihi pī itē. Jo. 6. Amatores
vite pītis vitā aliā nō spantes mortē fugiūt quā
tñ vitare nō pnt vt dnt velut sinē omniū terribi
liū. sed vt dic amb. li. de bo. mortis. nō ipsa mors
terribil est. sed opinio de morte. quaz vnusquisqđ
p suo interpretatur affectu aut p sua cōscientia phor. rescit. quin
potius morte vitā renouatur. qđ oīdit euangelium pīsentis